

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupíčkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **X.**, zastoupena Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Oveňecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2019, č. j. 52 Az 1/2019 - 21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 13. 12. 2018, č. j. OAM-506/ZA-ZA11-ZA18-2017, žalovaný rozhodl, že se žalobkyni neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Praze (dále též „krajský soud“), který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Uvedl, že nevypočítával výtky o porušení § 2 odst. 1 a 4, § 3, § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu, neboť žalobkyně neuvedla, jak konkrétně byla tato ustanovení porušena. Dále neshledal, že by žalobkyně byla z důvodu svých aktivit při podpoře protikandidátů prezidenta Lukašenka v letech 2006 a 2010 v zemi původu vystavena pronásledování, ani že by jí pronásledování hrozilo. Nebyla nijak postižena za každodenní agitaci před prezidentskými volbami v roce 2006, ani za účast na povolebním protestu. Návštěva policisty po volbách směřovala jen k zjišťování důvodů její účasti na protestech a apelu, aby se takových akcí již neúčastnila. Jednalo se přitom o ojedinělý incident; za svou podporu dalšího protikandidáta v roce 2010 nijak postihována nebyla. Tvrzení, že ji prokuratura měla pro tuto činnost po jejím odjezdu z vlasti hledat, je nelogické a neurčité, nadto

vychází ze zprostředkovaných informací; žalobkyně nebyla schopna specifikovat důvod zájmu prokuratury. K vycestování ji přitom nepřiměl strach z pronásledování, ale získání víza. Ani z hlediska možnosti udělení doplňkové ochrany netvrdila žádné konkrétní skutečnosti svědčící o ohrožení jejích práv v případě návratu do vlasti. Přestože jí měl policista v roce 2006 hrozit vězením, při dalších volbách podporovala jiného kandidáta bez potíží. To nesvědčí o oprávněné obavě z uvěznění. Žalovaný nepochybil ani úvahou o účelovosti žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu. Podala-li totiž žádost po 7 letech pobytu v České republice (dále též „ČR“) v návaznosti na neúspěch v řízení o pobytovém oprávnění, byla jejím účelem zjevně snaha v ČR setrvat.

III.

[3] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Namítá, že se krajský soud nevypořádal s tvrzeným porušením § 2 odst. 1 a 4, § 3, § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu, přestože se jednalo o řádné žalobní body. Žalovaný rovněž nezohlednil skutečnosti tvrzené stěžovatelkou, resp. je zlehčoval. Je nerozhodné, že k událostem týkajícím se jejího pronásledování došlo až po jejím bezproblémovém odjezdu ze země. Utekla právě proto, že se případného pronásledování, výslechů a zatčení obávala. Závěr krajského soudu, že nebyl dán důvod k hledání stěžovatelky po jejím odjezdu ze země, nemá oporu ve správním spise. Obavy z pronásledování nesnižuje ani to, že se stěžovatelka o zájmu běloruské prokuratury o její osobu dozvěděla až v ČR. Z hlediska možnosti udělení doplňkové ochrany se žalovaný ani krajský soud nezabývali tím, že podmínky ve věznicích v Bělorusku porušují základní lidská práva. Stěžovatelce přitom vězení hrozí, neboť se ji pokusila kontaktovat prokuratura a byla varována, aby se domů nevracela. Její obavy pak umocňuje incident z roku 2006. Nelze souhlasit s krajským soudem, že její pokračující politická aktivita svědčila o absenci obav z uvěznění. Stěžovatelka se s ohledem na zprávy o zemi původu za stávající situace nemůže vrátit. Došlo by tím k porušení jejích základních lidských práv.

IV.

[4] Žalovaný nepovažuje kasační stížnost za důvodnou. Vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, zabýval se skutečnostmi tvrzenými stěžovatelkou a opatřil si dostatečné množství informací o situaci v Bělorusku. Má za prokázané, že nebyly naplněny podmínky pro žádnou formu mezinárodní ochrany. Žádost stěžovatelky považuje s ohledem na její pobytovou historii za čistě účelovou s cílem legalizovat pobyt v ČR při absenci azylově relevantních důvodů. Navrhuje kasační stížnost zamítnout či odmítnout pro nepřijatelnost.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

pokračování

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013 - 18, ze dne 19. 6. 2013, č. j. 7 Azs 13/2014 - 52, a ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39.

[7] Lze tedy shrnout, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Zde je třeba zdůraznit, že přijatelnost kasační stížnosti nezakládá jakékoliv procesní vady řízení před krajským soudem či dílčí nedostatky odůvodnění rozsudku, ale jen pochybení zcela zásadního charakteru, které představuje zjevný excés z pravidel přezkumného soudního řízení, a o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

[8] Stěžovatelka spatřuje důvody zakládající přijatelnost její kasační stížnosti v tom, že se krajský soud dopustil zásadních pochybení. Nezabýval se řadou žalobních bodů, které nesprávně považoval za nedostatečně vymezené, a své rozhodnutí tak zatížil nepřezkoumatelností.

[9] K tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nevypořádání žalobních bodů lze odkázat na rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu zabývající se otázkou, co je ještě dostatečnou specifikací žalobního bodu jakožto podmínkou jeho projednatelnosti (rozsudky ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, a ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, a usnesení ze dne 23. 2. 2010, č. j. 2 Azs 10/2009 - 61, a ze dne 20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017 - 72). Z nich plyne, že má-li být žalobní bod projednatelný, je třeba, aby žalobce uvedl konkrétní skutková tvrzení a právní argumentaci, tj. musí svá tvrzení ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizovat a uvést, jaké aspekty dějů či okolností uvedené v rámci skutkových tvrzení považuje za základ jím tvrzené nezákonnosti. Omezila-li se tedy stěžovatelka v úvodu své žaloby toliko na prostý výčet

údajně porušených ustanovení správního řádu, aniž by citovaná ustanovení alespoň v minimální míře spojila s popisem skutkového děje, eventuálně jinak v minimální míře žalobní body individualizovala, pak samotný tento výčet jako žalobní bod (či body) neobstojí. Krajský soud tedy nijak nepochybil, když se uvedenému výčtu údajně porušených ustanovení správního řádu blíže nevěnoval a zabýval se pouze argumentací podepřenou konkrétními tvrzeními. K žalobním námitkám opřeným o konkrétní argumentaci se přitom krajský soud vyjádřil dostatečně. Z jeho rozhodnutí je zřejmé, jakými úvahami se řídil a z jakého důvodu nepovažoval právní argumentaci v žalobě za důvodnou. Obecnou povinnost řádného odůvodnění rozhodnutí nelze mechanicky ztotožňovat s povinností poskytnout podrobnou odpověď na každý jednotlivý v žalobě uplatněný argument. Odpověď na základní námitky v sobě může v některých případech konzumovat i odpověď na některé námitky dílčí a související (v podrobnostech srov. rozsudek ze dne 29. 7. 2015, č. j. 4 Azs 114/2015 - 27).

[10] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci ani jiné zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky.

[11] Kasační stížnost je převážně tvořena argumentací, kterou stěžovatelka uplatnila již v žalobě, a se kterou se krajský soud v napadeném rozsudku vypořádal. Do značné míry přitom směřuje proti závěrům žalovaného, které krajský soud neaproboval, a míjí se tak s rozhodovacími důvody krajského soudu. Tento totiž netvrdil, že by odůvodněný strach z pronásledování vylučovala skutečnost, že k hledání stěžovatelky ze strany prokuratury mělo dojít až po jejím odjezdu ze země původu a že se o tomto hledání stěžovatelka dozvěděla až v ČR. Své závěry o absenci azylově relevantního důvodu neopřel ani o skutečnost, že stěžovatelka ze země původu legálně vycestovala. Krajský soud považoval za zásadní to, že stěžovatelka byla i přes tvrzenou dlouhodobou politickou aktivitu vystavena ojedinělému incidentu nízké intenzity (návštěva policisty v roce 2006), který se již neopakoval, přestože v politické aktivitě pokračovala při dalších prezidentských volbách. Krajský soud dále nepovažoval za pravděpodobné, že by stěžovatelce pronásledování do budoucna hrozilo. Vycházel z toho, že se jedná o subjektivní a nepodložené dojmy stěžovatelky opřené pouze o zprostředkované, neurčité a neověřené informace z doslechu (od blíže neurčených známých), že se o stěžovatelku na podzim roku 2010 po jejím odjezdu ze země měla zajímat prokuratura. Stěžovatelka však neměla žádné konkrétní poznatky o tom, že by se o ni běloruská prokuratura skutečně pro její politické aktivity nadále zajímala nebo měla zajímat. Toto posouzení krajského soudu považuje Nejvyšší správní soud za logické, konzistentní a mající oporu ve správním spise.

[12] Ke kasačnímu tvrzení stěžovatelky, že ze země původu utekla právě z důvodu obavy z případného pronásledování, výslechů a zatčení, Nejvyšší správní soud dodává, že ona sama v protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že do ČR v roce 2010 odjela za prací, čemuž koresponduje i získání pracovního víza a několikaletý pracovní pobyt v ČR. Kvůli problémům s češtinou jí nebylo po 5 letech pobytu uděleno povolení k trvalému pobytu a své pracovní vízum si nestihla prodloužit. Dále uvedla, že chce v ČR získat další pobytový status, což již nelze jiným způsobem než žádostí o mezinárodní ochranu. Stěžovatelka tedy požádala o udělení mezinárodní ochrany po dlouhé době strávené v České republice, a teprve poté, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti jejího pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny.

pokračování

[13] Aniž by Nejvyšší správní soud zlehčoval důvody uváděné stěžovatelkou, zdůrazňuje, že mezinárodní ochrana je institutem umožňujícím legální pobyt na území České republiky ve zcela výjimečných případech a v žádném případě ji nelze zaměňovat s jinými formami pobytu upravenými v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, nebo jí jiné formy pobytu nahrazovat (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2016, č. j. 6 Azs 167/2016 - 32). Snaha o legalizaci pobytu nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (viz například rozsudky zdejšího soudu ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, či ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 - 94). Řízení o mezinárodní ochraně je třeba chápat jako institut sloužící k ochraně cizinců, kteří pocítují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi svého původu nebo kterým by v případě návratu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy.

[14] Krajský soud rovněž posoudil splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, která říká že „*k udělení doplňkové ochrany třeba splnit všechny podmínky stanovené § 14a odst. 1 zákona o azylu [resp. čl. 2 písm. e) kvalifikační směrnice] kumulativně – tj., že žadatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu; (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba); (3) vážné újmy; (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu; a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule (Nejvyšší správní soud zde presumuje, že stěžovatelka nesplňuje podmínky pro udělení azylu),“ (srov. rozsudek ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62). Stěžovatelka v této souvislosti poukazovala na neutěšené podmínky v běloruských věznicích a namítla, že se jimi žalovaný ani krajský soud nezabývali, přestože jí věznění s ohledem na její politické aktivity v minulosti hrozí. Vyhodnotili-li však žalovaný i krajský soud, že stěžovatelce nebezpečí věznění po jejím návratu reálně a bezprostředně nehrozí, nebyl důvod tyto podmínky blíže zkoumat. Jejich závěr o absenci hrozícího nebezpečí věznění s ohledem na skutkové okolnosti posuzované věci ob stojí (viz výše). Ačkoliv je Bělorusko považováno z hlediska dodržování lidských práv za problematickou zemi, jak vyplývá ze zpráv, z nichž správně vyšli žalovaný i krajský soud, neznamená to nutně, že kterýkoliv občan takové země je tomuto negativnímu vlivu přímo nebo zprostředkovaně vystaven (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79). V případě stěžovatelky aktuálně nic nenasvědčuje tomu, že by v zemi původu měla být vystavena pronásledování či hrozbě závažné újmy ze strany státních orgánů.*

[15] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[16] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. ledna 2020

JUDr. Tomáš
Foltas
předseda senátu